

ПРЕС КЛИПИНГ

14. јануар 2019.

НАСЛОВИ

Почиње лов на трговце у сивој зони(стр.3)

**Србија по старости становника ТРЕЋА У ЕВРОПИ, а ово су остале
ЗАСТРАШУЈУЋЕ БРОЈКЕ(стр.4)**

Ђорђевић: Више пара за особе са инвалидитетом(стр.8)

Једносатни штрајк упозорења у правосуђу 15. Јануара(стр.9)

Штрајк Синдиката РГЗ-а 15. јануара у подне испред Владе Србије(стр.9)

ПЛАТНИ РАЗРЕДИ Шта је потребно а шта праведно? (стр.10)

„Кеш минималци” ускраћују пензију(стр.12)

**Црна статистика на градилиштима: Немар инвеститора и
(не)одговорност државе(стр.13)**

ВСС: Јављају се војна лица - супругама плате ниже и 7.000 РСД(стр.15)

Почиње лов на трговце у сивој зони

Сњежана Видачкић

Весна Ристић, тржишна инспекторка, о новинама у закону о инспекцијском надзору. Државни контролор улази у објекат као обичан грађанин и тражи неправилности

У НОВОЈ години одзвонило је несавесним привредницима. Иако се, према истраживањима, обим сиве економије у Србији смањило током претходне године, она и даље чини, упозоравају стручњаци, 15 одсто БДП. Због тога ће инспектори у 2019. години кренути у лов на нерегистроване привреднике путем прикривене куповине!

Овај метод уведен је Изменама и допунама Закона о инспекцијском надзору, и омогућиће инспекторима да контролишу привредне субјекте без претходне најаве и показивања налога и службене легитимације.

Према речима Весне Ристић, из Тржишне инспекције, инспектори ће "тајну" куповину обављати када постоји основана сумња да особа обавља делатност која није регистрована, да не издаје рачун и кад се ни на један други начин не могу прибавити докази о несавесном пословању.

- Прикривено значи без идентификације, инспектор улази у објекат као обичан грађанин и уочава неправилности - каже, за "Новости", Весна Ристић. - Долазимо тамо где постоји сумња да се нешто ради нерегистровано. Уколико је испред инспектора, на пример, на каси у продавници било неколико потрошача који нису добили рачун, онда надлежни вади легитимацију и налог на којем је истакнуто да је он ту са задатком да прикупља доказе путем прикривене куповине. То мора да стоји тако да се не би злоупотређавало.

Намера је, истиче Ристићева, да све инспекције лакше пронађу нерегистроване субјекте, до којих не долазе нимало лако, већ углавном путем пријава. Све пријаве се анализирају, проверава се да ли су основане и да ли их је било раније.

- Имамо наш софтвер "е-инспектор" - наглашава наша саговорница. - Везани смо и за Агенцију привредних регистара, где такође проверавамо да ли је пријављени регистрован. После тога, гледамо наш софтвер, и ако утврдимо да немамо никаквих података о њему, покрећемо ванредни инспекцијски надзор.

Осим продавница и угоститељских објеката, на мети "тајних" државних контролора могли би се наћи и ауто-механичарске радње, фризерски и козметичарски салони, столарске просторије...

- Потребни су нам јаки докази, иначе све пада у воду. Када је у питању уобичајена контрола, инспектор се представи одмах на уласку у објекат, а запослени или послодавац увек има спреман одговор. Чим ради нерегистровано, зна како да се брани и шта да каже надлежнима. Тад инспектор нема довољно доказа, кажу да раде за себе, да не продају, а ви видите да је у питању нека радионица, да је ту неки намештај. Радник каже - направио сам ту комоду за рођака. Али када бисмо ушли као прикривени купац и питали колико нешто кошта, онда већ имамо све доказе.

Ристићева истиче да се они који су спремни да раде нелегално довијају на разне начине, раде преко интернета, па чак истичу име фирме на пословном простору. Или не издају рачун иако су регистровани субјекти.

Такође, инспектори ће у продавницама проверавати и цене производа на акцијама и упоређивати да ли се те цене наплаћују на каси. У претходној години, инспектори су поднели више од 1.700 прекршајних пријава, а за половину је донета судска пресуда.

Из Министарства државне управе и локалне самоуправе рекли су да ће, засад, у тајну куповину ићи инспектори тржишне, туристичке и саобраћајне инспекције. После њих, на терен би требало да изађу инспектори просвете, рада и социјалне заштите.

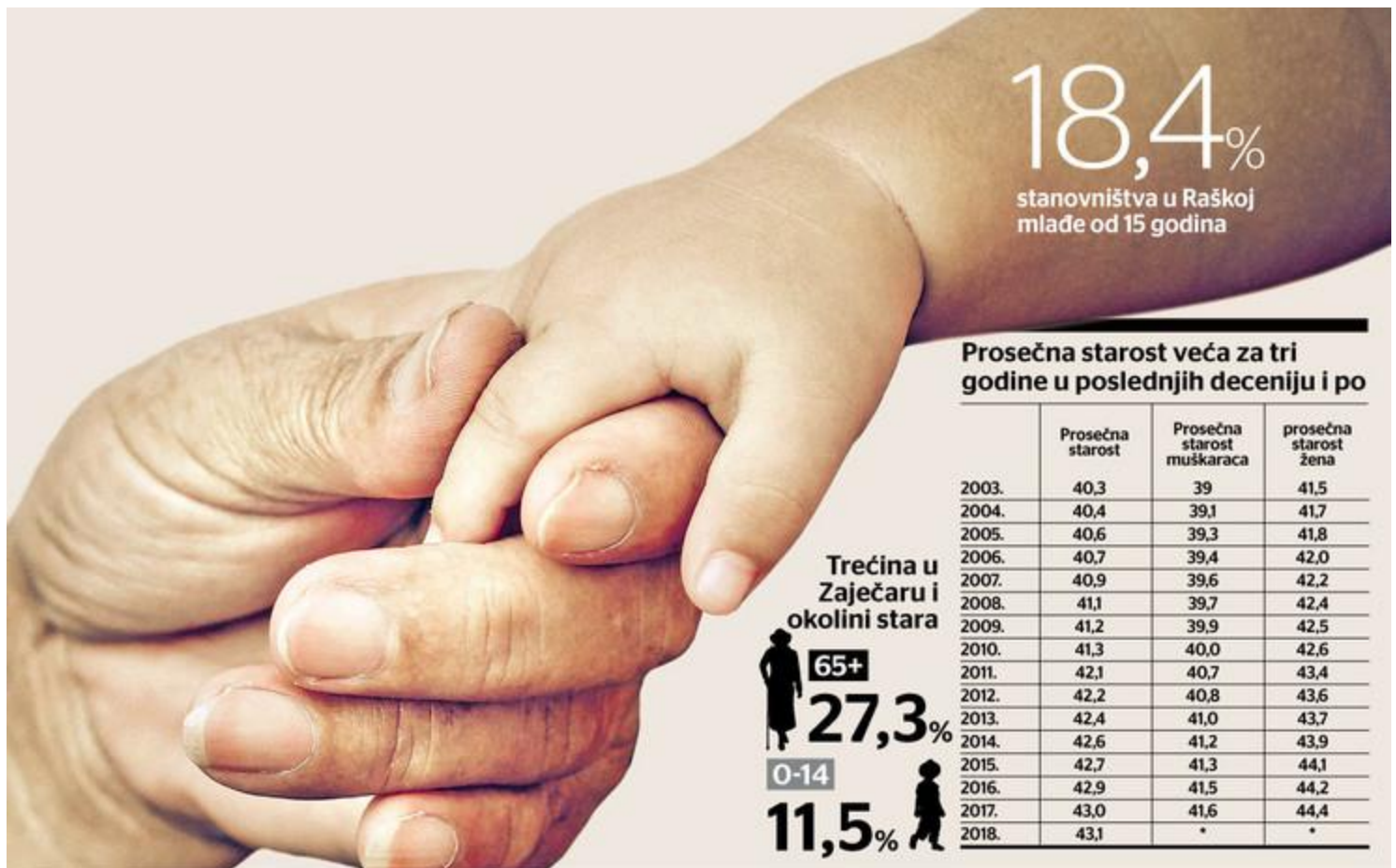
КАЗНЕ ДО 100.000 ДИНАРА

ОСИМ прекршајних или кривичних пријава, несавесни привредници могу се казнити и ударом на џеп. За различите пропусте у декларисању робе предвиђене су казне од 5.000 до 100.000 динара.

Србија по старости становника ТРЕЋА У ЕВРОПИ, а ово су остале ЗАСТРАШУЈУЋЕ БРОЈКЕ

Марко Ташковић

Срби би ускоро могли заиста да буду најстарији народ у Европи, а тиме се неће поносити чак ни најзагриженији теоретичари дуговечности српског гена. Са 43,1 годином просечне старости Србија је међу три европске државе са највремешнијим житељима.

Ово је последњи, прошлогодишњи податак Републичког завода за статистику (РЗС) који од 1998. године не располаже бројкама за Косово и Метохију. Просечна старост становника у Србији константно, нажалост, расте па су у последњих деценију и по грађани у просеку старији за скоро три године.

- Према проценама, средином 2017. године, број становника у Србији је 7.020.858, од чега 51,3 одсто чине жене, а 48,7 процената мушкарци. Настављен је тренд депопулације, те је и коефицијент раста становништва у односу на претходну годину негативан и износи -5,3% - истичу у овом заводу.

Статистика показује да у Србији 50 одсто становништва живи у само шест области - највише у Београдској (1.687.132 или 24 одсто) и у Јужнобачкој области (617.949 или 8,8%), док најмање становника имају Топличка (85.287 или 1,2%) и Пиротска област (85.964 или 1,2%).

- Просечна старост укупног становништва константно расте и износи 43 године. Мушкарци су у просеку у Србији стари 41,6 година, а жене 44,4 године. Процес старења становништва последица је све мањег удела младог становништва у укупном становништву, које у 2017. години износи 14,4 одсто, док је удео старијих од 65 година 19,6 процената - подвлаче у РЗС-у.

Радно способни становници старости од 15 до 64 године чине 66 одсто укупне популације.

- Удео женског становништва старости од 15 до 49 година способног за рађање у укупном становништву износи 21,9 процената - наглашавају у РЗС-у.

28,4

godine je prosečna
starost majke pri
rođenju prvog deteta

Када је реч о регионима, у Зајечарској области забележен је највећи удео старих (65 и више година) - 27,3 одсто и истовремено најмањи удео становништва млађег од 15 година - 11,5 процената.

- С друге стране, најмањи удео старих од 65 и више година је у Пчињској области - 15 процената, али највећи удео млађих од 15 година није у Пчињској него у Рашкој области, и то 18,4 одсто - објашњавају у РЗС-у.

Горан Пенев из Центра за демографска истраживања истиче да сви подаци указују да демографско старење напредује у Србији.

- Јасни су и разлози због чега је то тако. Од 1956. године стопа фертилитета нам је недовољна за замену генерација, а од 1992. године природни прираштај негативан, што значи да нам више становника умре него што се роди. Када се томе дода да је индекс старења повећан за трећину у последњих 15 година, односно да је удео старијих од 65 година за трећину већи од удела младих, јасно је због чега нам просечна старост расте - наглашава Пенев.

Najmanje starih u Pčinjskoj oblasti

oblast	udeo starih (65+)
Pčinjska	15%

Kostolac, Raška i jug Srbije najmlađi

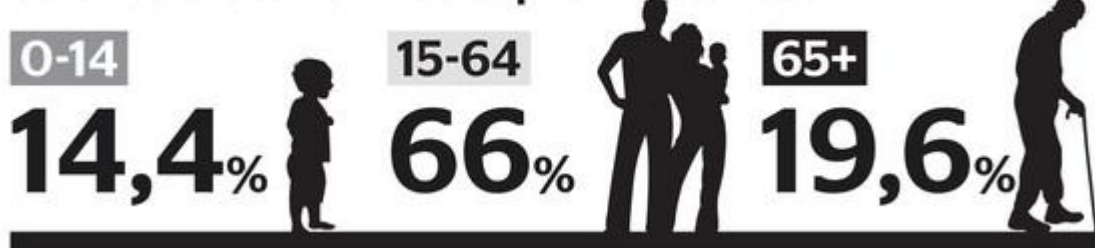
grad	prosečna starost
Novi Pazar	manje od 35
Tutin	manje od 35
Preševo	manje od 35
Sjenica	35-39
Kostolac	35-39

Како каже, суморну демографску слику употпуњује и негативан миграциони салдо.

- Просечна старост становништва које се исељава далеко је нижа од старости грађана који остају да живе у Србији. Без обзира на исељавања и морталитет и даље су нам најбројнији старији од 65 година - објашњава Пенев.

Према статистици Светске здравствене организације највишу просечну старост има Немачка са 45,5 година испред Италије са 44,4 година. Србија би на тој табели била на трећем месту без података са Косова и Метохије.

Struktura stanovništva prema starosti

- Немачка има веома низак фертилитет, нижи чак и од Србије с тим што приливом миграната успева да смањи његове негативне ефекте - каже Пенев.

Црне прогнозе

Нажалост, демографске пројекције указују да ће у наредним деценијама демографско старење бити једна од најважнијих карактеристика популационог развоја Србије.

- Најцрње пројекције показују да би, ако се наставе овакви негативни трендови, поготово ниски фертилитет, Србија 2061. године могла да има свега пет милиона становника. Док би у случају високог фертилитета број становника опет био мањи него данас, 6,2 милиона - упозорава Пенев.

ПОЛИТИКА ONLINE

Ђорђевић: Више пара за особе са инвалидитетом

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић посетио је просторије Друштва за дечју и церебралну парализу на Новом Београду које су уз подршку Министарства, опремљене теретаном за особе са инвалидитетом.

Министар Ђорђевић рекао је да је у овој години за унапређење положаја особа са инвалидитетом из буџета издвојено 50 милиона више него претходне и додао да ће се Влада Србије и ресорно Министарство трудити да сваке наредне године тај износ буде већи, наводи се у саопштењу.

„Учинићемо све да положај особа са инвалидитетом буде још бољи. Желимо да им обезбедимо све оно што им је потребно за њихов бољи живот и несметано кретање, а у складу са могућностима које имамо. Веома сам захвалан што друштво има поверења у Владу Србије и верују у оно што радимо, јер једино заједничким залагањем и радом успећемо да унапредимо услове живота особа са инвалидитетом”, рекао је Ђорђевић, јавља Тањуг.

Председник Друштва за дечију и церебралну парализу Синиша Букомир захвалио је Министарству на помоћи и додао да ова теретана много значи за физички напредак особама које болују од церебралне парализе.

„Сви чланови су у прилици да бесплатно вежбају уз личног тренера, који им прописује индивидуалан план исхране и тренинга. Сем утицаја на здравље и физичку форму вежбање у теретани утиче и на социјализацију вежбача, јер је ово идеална прилика за окупљање и дружење великог броја чланова удружења”, истакао је Букомир и додао да обзиром да се већ неколико месеци активно вежба, примећен је велики физички напредак код корисника, који ће биће и презентован Министарству на крају пројекта.

У теретани за особе са инвалидитетом, поред машина за вежбање, тегова, гума и осталих реквизита направљен је електро стимулатор мишића за све чланове који због свог стања нису у могућности да вежбају редован програм вежби.

Теретану тренутно користи 20 активних вежбача, а 15 особа са инвалидитетом повремено долазе.

Обиласку објекта присуствовала је и в.д. помоћника министра у Сектору за заштиту особа са инвалидитетом Биљана Барошевић, додаје се у саопштењу.

Једносатни штрајк упозорења у правосуђу 15. Јануара

Синдикат правосуђа Србије донео је одлуку о организовању једносатног штрајка упозорења који ће се одржати у правосудним органима 15. јануара од 11 до 12 часова.

Циљ штрајк упозорења је да привуче пажњу и пробуди заинтересованост послодавца да реши вишегодишњу дискриминацију и експлоатацију запослених у правосуђу

Наиме, Синдикат захтева промену радног статуса намештеника и лица запослених на одређено време, као и израду акта о процени ризика радног места.

Лица запослена на одређено време због привремено увећаног обима посла, такође, раде мимо законских услова.

Иако је према Закону о безбедности и здрављу на раду (усвојен 2005) послодавац у обавези да донесе акте о процени ризика радног места, они у судовима и тужилаштвима не постоје. И док правосуђе кажњава друге послодавце због кршења Закона о безбедности и здрављу на раду, само не поштује закон, закључује се у саопштењу.

Штрајк Синдиката РГЗ-а 15. јануара у подне испред Владе Србије

Синдикати Републичког геодетског завода (РГЗ) организоваће у уторак, 15. јануара у подне протест испред Владе Србије којим желе да скрену пажњу на неопходност хитног решавања материјалног положаја запослених у том заводу...

...статуса катастарских службеника, као и стварања услова за нормалније и ефикасније функционисање РГЗ-а као институције.

Синдикати РГЗ-а послали су писмо председнику Србије Александру Вучићу у којем су навели да су у дилеми око тога да ли је он уопште упознат са ситуацијом у РГЗ-у и да му се обраћају у нади да ће то допринети објективном сагледавању ситуације и почетку решавања проблема, јер су десетине дописа Влади Србији у протеклом периоду остали без одговора.

Они су у писму председника позвали да својим политичким и сваким другим утицајем помогне да се коначно предлози које су пре више од месец дана доставили Влади Србије ставе на дневни ред, јер се тичу решавања оправданих захтева за дефинисањем материјалног положаја и статуса запослених у РГЗ.

„Проблеми који су настали приликом обрачуна плата и других примања запослених, након повећања основице за обрачун зарада у јавном сектору у 2018. години показали су да постоји системски проблем који ће изазвати све веће последице“, пише у писму и додаје се да су применом одлуке о повећању основице у РГЗ-у великом броју запослених примања умањена у просеку за 2.500 динара.

Синдикати су навели да су „највећем броју запослених примања остала на истом нивоу односно да повећање нису осетили“, да „у протекле три године није ускладјивана зарада ни са повећањем по основу минулог рада“, а да је разлог за такву ситуацију лежи у одлуци директора РГЗ-а и његових сарадника.

Подсећају да је на њихову иницијативу, након што су донели одлуку о штрајку, покренут поступак мирења пред Агенцијом за мирно решавање радних спорова, али да је након разговора представника синдиката РГЗ-а са министром за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зораном Дјорђевићем и директором Агенције Милетом Радивојевићем уместо у правцу решавања конфликта, сукоб додатно ескалирао.

Навели су да је текст споразума, за који им је дат рок да га до петка, 11. јануара у подне прихвате, неприхватљив јер није у складу са оним што је договорено у процесу усаглашавања са министром Дјорђевићем и директорима РГЗ-а и Агенције за мирно решавање радних спорова.

„Текст предложеног споразума не одговара ономе шта је договорано у присуству министра Дјорђевића и обилује нетачним и неусаглашеним ставовима. Такав предлог је апсолутно неприхватљив и синдикати су о томе известили послодавца“, пише у саопштењу.

Из Синдиката су навели да су се након истека ултиматума 11. јануара у 13.00 у већини катастарара који су у штрајку, појавили инспектори рада и спровели надзор над спроводјењем штрајка.

„На основу којег захтева и чије наредбе је ова акција спроведена није познато. Али је сасвим извесно да се на нивоу Владе Србије уместо активности на решавању захтева штрајка интензивно и координирано ради на његовом спречавању“, навели су из Синдиката РГЗ-а.

ПЛАТНИ РАЗРЕДИ Шта је потребно а шта праведно?

БЕОГРАД: Примена новог начина обрачуна зарада у јавном сектору очекује се до године будући да је Влада Србије раније одлучила да одложи примену Закона о систему плата запослених у јавном сектору за 2020. годину јер су, како је саопштено, потребне додатне финансијске анализе.

То практично значи да се до 1. јануара 2020. одлаже примена прописа о платним разредима, односно правило „једнаке плате за исти посао“.

Стручњаци указују да је реч о сложеном послу који се не може одмах спровести у дело већ постепено, а синдикати деле тај став и истичу да је важно да они такође буду укључени у даље анализе и предлоге решења.

Циљ је да за исти посао у свакој служби плата буде једнака, као и да се запосленима учинак праведно мери кроз увођење јединствене основице за цео јавни сектор и прецизно дефинисаних коефицијената.

Након доношења одлуке о одлагању Закона почетком новембра, из Министарства државне управе и локалне самоуправе, објашњено је да је реформа система плата изузетно важан процес који треба да уреди систем плата и радних односа свих запослених у јавној управи.

Како истичу, битно је да се коначно зна ко колико за који посао треба да заради, а да се притом обезбеди боље управљање и кадровима и јавним финансијама.

"Током целог процеса, Влада Србије је укључивала све синдикате, стручну и заинтересовану јавност у циљу проналажења најбољег решења.

Реформа подразумева промене из корена у одређивању плате, напредовања по учинку и обезбеђивању транспарентније и фер расподеле зарада", наводе у министарству.

Будући да је реформа изазвала велику пажњу и заинтересованост јавних служби у жељи да се поправи њихов положај, започете су финансијске анализе договорених поступака.

"Одлучено је да је неопходно урадити додатне финансијске анализе током 2019. године, како би реформа дала пун ефекат од самог почетка своје примене, почетком 2020. године. Оваква одлука пре свега почива на уважавању свих потреба запослених јавних служби, а не угрожавајући достигнуту фискалну стабилност", саопштено је из Министарства државне управе.

Влада Србије почетком новембра одлучила је да одложи, поред Закона о систему плата запослених у јавном сектору и Закон о запосленима у јавним службама.

Увођење платних разреда за запослене у јавним службама предвиђено је Законом о систему плата у јавном сектору који је усвојила Скупштина Србије 14. децембра 2017. године.

Тада је усвојен и Закон о запосленима у јавним службама, који предвиђа да ће за исти посао у свакој служби плата бити иста.

План је био да се запосленима праведно мери учинак.

Професор Економског факултета Мирољуб Арсић каже за ТаЊуг да је значајан посао већ урађен јер је држава већ прикупила податке о радним местима и сада располаже информацијама ко ради на којим местима, колико су плаћени запослени, и на основу тога може да упоређује податке.

„Важно је да се види које зараде су ниске, а које претерано високе и да се на основу оправданих критеријума и у односу на сложеност посла, одговорност и ризике одреде циљни односи у оквиру јавног сектора. То је потребно достићи у наредних неколико година и није могуће оједном“, објашњава Арсић.

Такође, то ће доста зависити и од економских показатеља, односно нивоом раста БДП-а.

„Није ствар само у стручним аспектима, који нису једноставни. Постоје и интересне групе којима су сада веће плате од онога што би одговарало објективним параметрима, па се природно, противе увођењу платних разреда. Они који сада имају високе плате у односу на објективне карактеристике и критеријуме и којима је најављен спорији раст зарада вероватно су против увођења платних разреда“, објашњава.

Председник УГС Синдиката Независност Зоран Стојиљковић такође каже да је овај посао изузетно сложен.

Наводи да је расправа пре три месеца завршена без коначног ефекта, да су синдикати учествовали у преговорима око платних разреда и да се нада да ће поново бити део даљег тока преговора.

"Имате бројне службе са високо образованим људима попут просвете, не можете их држати испод стандарда а са друге стране постоје и тржишни импулси, односно да буду задовољни и запослени у здравству, медицинске сестре и здравствени радници...", објашњава Стојиљковић за ТаЊуг.

Како каже, "ово је посао у који се морају укључити синдикати".

"Синдикати су заинтересовани за ову причу коју није једноставно завршити и предстоје озбиљне припреме и разговори и што се више пажње посвети томе, то ће бити боље", сматра Стојиљковић.

„Кеш минималци” ускраћују пензију

Ове, као и прошле, године биће настављена одлучна борба против сиве економије и рада на црно.

Према најави Зорана Ђорђевића, министра рада, запошљавања, борачке и социјалне политике, од рада на црно на губитку није само држава, него и радници и послодавци који раде у складу са законом, за разлику од оних који су се “дрзнули да радницима ускрате њихово право на достојанствен рад, социјалну сигурност и здравствено и пензијско осигурање”. Међу оним “дрским” послодавцима су и они који својим запосленима преко текућих рачуна, односно званично, исплаћују минималну зараду, а остатак дају у кешу.

Пре свега, послодавци не би смели да исплаћују радницима плату мању од минималне зараде коју сваке године утврђује Влада Србија. Но, то што не би смели не значи да се у пракси не догађа. Према незваничним подацима у Србији око 300.000 запослених прима минималну плату, а скоро исто толико добија мање од загарантованог износа. Тачних података, додуше, нема, јер се не води евиденција нити се може имати увид у то колико запослених данас у Србији ради за минималну, а колико за плату мању и од ње.

Радници у данашњим условима, на жалост, пристају на све варијанте, неразмишљајући много о дугорочним последицама, односно како ће се модел по којем су ступили у радни однос одразити на стицање права на пензију и њен износ. Министар Ђорђевић наглашава да се наши радници морају едуковати како би знали шта им наноси штету, која су њихова права и да заправо штитећи послодавца у таквим ситуацијама, угрожавају своју будућност.

Неспорно је да многи радници и не знају шта све имају право, али је неоспорна чињеница и да је данас најважније имати сигурно радно место и редовну плату. Посебан проблем за раднике представља и то што ниједан закон наше државе послодавцима не брани да им плату исплаћују у кешу, али су готовинске исплате данас често присутне код послодаваца који не плаћају порезе и доприносе на пун износ плате, па тако избегавају плаћање пуног пореза.

Члан Уније послодаваца Србије Небојша Атанацковић оценио је да је из угла сваког поштеног послодавца и технички много једноставније да се плате радницима исплаћују преко текућих рачуна што и већини запослених више одговара, јер тако могу да користе картице, подижу кредите...

У допису које је прошле године Министарство рада доставило порталу Радник.рс објашњава се да “нема сметњи да се након уплате пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање запосленом исплати зарада без пореза и доприноса у нето износу “на руке” и том приликом достави и обрачун зараде, односно накнаде зараде који представља извршну исправу”. Дакле, и новац добијен у кешу мора се наћи у обрачунском листићу који се доставља раднику. Приликом исплате на руке и пријема обрачуна зараде и накнаде зараде, по мишљењу Министарства рада, радник би требало да се потпише да би послодавац имао доказ да је извршио исплату зараде, али и да би радник једног дана могао да докаже да је за свој рад добијао више новца.

У пракси, газде које дају део новца радницима у готовини тај износ не исказују на обрачунском листићу, радник се не потписује на обрачунски листић па самим тим и не може да оспорава законитост обрачуна зараде јер нема начина да документује да му је газда давао мање новца.

С друге стране, ни газда нема званичан документ којим потврђује да је раднику део новца дао у готовини, јер све остаје између њега и незапосленог без писаног трага. Љубинка Малешевић

The logo for INSAJDER is displayed in white, uppercase letters on a dark rectangular background.

Црна статистика на градилиштима: Немар инвеститора и (не)одговорност државе

У Србији сваке године гине велики број радника на својим радним местима, међутим, црна серија погибија које су се догодиле током протеклог лета пре свега у грађевинарству, утицала је да проблем безбедности на раду коначно заинтересује ширу јавност. Од јануара 2013. до краја 2017. године, чак 187 особа изгубило је живот услед повреда на раду. Само прошле године страдало је 42 радника, а трећина њих радила је у грађевинском сектору, подаци су које је Министарство за рад доставило Инсајдеру.

И док синдикати упозоравају да су главни узроци за ово некажњивост одговорних, али и опадања примене безбедносних стандарда након пропасти грађевинске индустрије 2000. године, представници државе црну статистику углавном представљају као неминовност ризичне професије.

Градилиште у Улици кнеза Милоша након погибије радника Фото: Срђан Илић

Саша Торлаковић, председник Синдиката радника грађевинарства и индустрије грађевинског материјала Србије, каже за Инсајдер да готово нико не одговара за погибије радника што ствара утисак да о радницима нико и не брине.

„Цунамијем који је захватио грађевинарство 2000. године престали су да се примењују стандарди и норме које су биле обавезне. Нису оне престале да постоје, ми и данас имамо добар закон о безбедности на раду, али једноставно његова примена и некажњавање одговорних доводи до овакве ситуације. Кад послодавац плати драконску казну и одговорна особа заглави затвор онда се можемо нечему надати“, истиче Торлаковић за Инсајдер.

Према његовим речима, да се данас гради колико и 80-их година прошлог века, „до сад би смо имали 300 мртвих ове године“.

„Некада смо имали ујутру обавезне састанке и никад се није десило да на позицијама које су тешке ставимо неког младог радника. Пазили смо на сваког радника, јер је то било страшно кажњиво и опасно. Ако бих вам се у то време десило да вам погине радник сигурно бисте ишли у затвор ако би то било вашом кривицом или ако не бисте применили све мере за безбедност и здравље на раду“, каже Торлаковић.

Спор(н)о правосуђе и злочини без казне

Директор Инспектората за рад Стеван Ђуровић средином септембра 2018, након серије погибија на радним местима, такође је рекао да би за све који "желе да лове у мутном" опомену представљало то да је неко од одговорних „завршио у затвору“.

Према званичним подацима Инспектората који су достављени Инсајдеру, од почетка 2013. године до почетка 2018. инспектори рада поднели су кривичне пријаве против 119 одговорних лица због основане сумње да су учинили кривично дело изазивања опасности по живот и здравље запослених. Међутим, само осам поступака је правоснажно окончано.

Такође, иако је кривичним закоником прописана казна од две до 12 година затвора за одговорно лице које изазове смрт радника, у истом периоду изречене су само две казне затвора - и то у трајању од по годину дана.

У прошлој години, инспектори рада поводом погибија на раду поднели су девет захтева за покретање прекршајног поступка против послодаваца и исто толико кривичних пријава против одговорних лица.

„Ми подносимо прекршајне и кривичне пријаве против послодаваца, али се дешава да 30 одсто захтева за новчано кажњавање застари. Такође, прописане казне за послодавце који имају раднике на црно је од 800.000 до два милиона динара, а судови их кажњавају са 100 до 300 хиљада динара”, изјавио је недавно директор Инспектората за рад Стеван Ђуровић.

С његовом оценом се слаже Торлаковић који сматра да је управо у правосуђу највећи проблем, јер застаревају и случајеви који би могли озбиљно да напуне буџет Србије.

„Велики проблем је у правосуђу. Ја се надам да ће се то променити, јер је до сада требало да наплате око три милијарде динара казни, а наплатили су тек пар стотина милиона. Ако неки предмет толико застари, а озбиљно је могао да се наплати, ја ту са пуним правом могу да сумњам у добре намере“, каже представник синдиката за Инсајдер.

Инвеститори и привилегије

Два случаја која су изазвала велику пажњу, јер је реч о инвеститорима који имају изузетно добру сарадњу са градским и републичким властима, јесу погибије два радника на пројекту српско-арапске компаније „Београд на води“ и једног на градилишту у Улици кнеза Милоша у Београду, на месту бивше амбасаде САД, где је инвеститор израелска компанија КМР Девелопмент.

Двојица радника на „Београду на води“ пала су са 22. спрата зграде када је под њима пукла оплатна даска након чега су на лицу места преминула. Ипак, како је за сада утврђено, није било кршења безбедносних процедура, а случај је званично још у предистражној фази. Додатну контроверзу око ове несреће изазвало је и то што се о несрећи огласио само инвеститор, иако је у свим претходним несрећама Инспекција рада углавном истог дана саопштавала шта је контролом утврђено.

Министар за рад Зоран Ђорђевић је, одговарајући на питања Инсајдера због чега Инспекција није саопштила чињенице о овом случају и да ли „Београд на води“ има посебан статус, изјавио да је сам инвеститор дао потпуну информацију у свом саопштењу. На додатно питање нашег новинара да ли то значи да је „Белгрејд Вотерфронт“, инвеститор у овом случају, радио посао Инспекције рада, Ђорђевић је негирао такав закључак, захваливши се инвеститору на транспарентности и додајући да такво понашање треба да буде пример осталим инвеститорима.

Директор Инспектората Стеван Ђуровић на питање Инсајдера да ли постоје притисци на Инспекцију када је реч о појединим инвеститорима, одговара да је „министар Ђорђевић имао више састанака са инспекторима где је истицао да нема повлашћених, привилегованих и аболираних, и да инспектори морају да реагују у складу са законом“.

С друге стране, Саша Торлаковић, коментаришући случај несреће на градилишту „Београд на води“ сматра да не може да се деси да неко погине, а да нико не буде одговоран.

„Како су пали, зашто су пали? Како су уопште могли ту да стану? Зашто није био обезбеђен тај простор? Зашто нису били везани кад су били на последњем спрату? Ко је дозволио да та даска буде ту? За све су предвиђене процедуре, за сваку ситницу. Мора да постоји одговорно лице“, истиче председник Синдиката радника грађевинарства.

Необученост, рад на црно, мали број инспектора рада...

Један од разлога због чега се несреће дешавају све чешће јесте и то што због недостатка стручног кадра послодавци запошљавају и необучене људе који немају

адекватне уговоре о раду. Према подацима Инспекције рада, у 2017. години чак 30 одсто преминулих радника је радило на црно.

„Лица која послодавци ангажују без уговора о раду углавном обављају повремене и привремене (сезонске) послове и ступају на рад без претходног упознавања са технологијом рада, при чему се недовољно води рачуна о њиховој стручној квалификацији за обављање тих послова, као и о њиховом оспособљавању за безбедан и здрав рад“, истиче Ђуровић за Инсајдер.

Инспекција рада је заједно са синдикатима често обилазила градилишта. Торлаковић истиче да је присуствовао „невероватним сценама“ у којима се људи довијају да сакрију то што раде на „црно“.

„Буквално видите како прескачу ограду. Или чак држе људи штапове за пецање у близини реке. Кад наиђе инспекција они брзо узму штапове и стану поред реке и наводно пецају“, каже Торлаковић.

Он наводи да је разлог због чега радници пристају на рад без уговора и за мале плате тешка економска ситуација у земљи.

„Данас на градилиштима масовно раде учитељи, правници... сви људи који нису могли да нађу посао у струци. Ви потпишете један папир где сте обучени да сте упознати с мерама које морате да примењујете у оквиру безбедности, и када потпишете тај папир сматра се да сте ви спремни за рад. Али то је далеко од спремности“, наводи председник синдиката радника у грађевинарству.

У Србији само 239 инспектора рада контролише све привредне субјекте. Када је реч о градилиштима, судећи по последњим изјавама градских челника, само у Београду их у току летње сезоне има око 1.000. Поставља се питање да ли је овај број довољан за редовну и озбиљну контролу. Торлаковић истиче да је то велики проблем, наводећи да Инспекција са овим капацитетом тешко може да ради квалитетније. На питање Инсајдера колики је проблем забрана запошљавања за квалитетан и ефикасан рад Инспекције, директор Стеван Ђуровић није одговорио.

Оба саговорника Инсајдера се слажу да је постојећа законска регулатива у вези са безбедношћу на раду добра и да је примена прописа у пракси оно што је проблематично. Ђуровић и Торлаковић су сагласни и да би ситуацију додатно могло да побољша доношење закона о осигурању од повреда на раду ради накнаде штете. То би утицало на послодавце да доследније примењују мере безбедности на раду, јер би их од немара одвраћале драконске финансијске казне и много ефикаснији систем наплате осигурања.

„Такође, тај закон би могао утицати и на ефикасније остваривање права запослених који су задобили повреду на раду на месту рада на коме нису биле примењене прописане мере безбедности и здравља на раду“, закључује директор Инспекције рада за Инсајдер.

ВСС: Јављају се војна лица - супругама плате ниже и 7.000 РСД

Војни синдикат Србије (ВСС) апеловао је да влада поново размотри примену Закона о финансијској подршци породици са децом за професионална војна лица.
ИЗВОР: БЕТА

Војни синдикат је апеловао на премијерку Ану Брнабић и министра одбране Александра Вулина да поново размотри примену Закона о финансијској подршци породици са децом за професионална војна лица, јер је његова примена угрозила егзистенцију њихових породица.

Како је саопштио ВСС, јавио им се велики број професионалних војних лица жена које су одсутне због породилског одсуства и неге детета, а које тврде да су им примања нижа од пет до седам хиљада динара.

"Овом приликом Војни синдикат Србије поставља питање премијеру и министру одбране да ли оваква ситуација представља активну борбу за наталитет којом су се на све стране хвалили, односно да ли је настала ситуација резултат дуго најављиваног укључивања Министарства одбране Републике Србије у активну борбу за повећање наталитета, те стимулисања радјања", упитао је ВСС.

Синдикат је подсетио да су још током прошле године указивали на последице примене закона и да је та ситуација решена тако што је "преко ноћи" измењен Правилник о изменама и допунама правилника о платама професионалних припадника Војске Србије.

"Да ли оне које равноправно са својим колегама врше службу под отежаним условима и специфичну војну службу заслужују овакав сраман третман државе и њених органа", навео је ВСС.